

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-65>

Салтан Людмила, студентка магістратури кафедри ТІМ НАОМА
(науковий керівник: доктор мистецтвознавства, професор О. А. Лагутенко)

Образотворчі (плерерні) пошуки А. Яланського як модель світовідчуття

Ключові слова: Андрій Яланський, плерер, сприйняття, природне середовище.

Liudmyla Saltan, MA student at the department of theory and history of art,
NAFAA (academic mentor: dr. in arts, professor O. Lagutenko)

Artistic (plein air) searches of Andrii Yalanskyi as a model of the worldview

Abstract: The report is dedicated to identifying the relationship between the worldview of Andrii Yalanskyi and its projection in his art works. The plein-air experience is analyzed as such, which allows the artist to find his own philosophical and aesthetic standpoint.

Key words: Andrii Yalanskyi, plein air, perception, natural environment.

Сучасний художник так само, як і сучасний глядач, гостро відчуває напружений ритм життя, коли час стає драматичною гонитвою за задоволенням творчих чи естетичних потреб у короткому його проміжку. У деяких художників реакцією на це стає використання галасливих ефектів, інші вдаються до трактування довколишніх подій та явищ через загостреність образів або пошук вислову, який шокуватиме глядача несподіваною знахідкою. Водночас глядач може відчутти дезорієнтованість і прагнути спілкування з творами, що наповнені камерною рівновагою та спонукають до неспішного діалогу з ними. Такими постають живописні роботи Андрія Яланського, творчість якого значною мірою пов'язана з плерером, а відтак із виявленням суголосності природи з відчуттями, що пробуджує зустріч із нею. Твори художника позбавлені цивілізаційної метушні та позначені впорядкованою інтерпретацією першоджерела – природи, за допомогою доступних художніх засобів. Впорядковувати не означає робити за правилом, каноном, а радше позбавляти какофонічної строкатості, доводити таким чином твір до гармонійної завершеності. Безпосередня праця у природньому середовищі та споглядання його мінливості призводять до збагаченості форм щирим змістом, що стають відчутними й глядачу.

З часів проходження плерерних практик під час навчання в Київському художньому інституті Андрій Яланський зосереджувався на досягненні майстерності у вирішенні формальних характеристик живопису, але водночас значної уваги надавав психоемоційній наповненості творів. У нього вона звучить як заглиблений роздум, тонке відчуття життя в усіх його проявах і свідчить про іманентність сприйняття художником оточуючого. Намагання його правдиво відтворити зумовлює

Секція 2. Методика викладання профільних дисциплін у вищих мистецьких закладах.
Інструментарій мистецтвознавця. Проблеми сучасної художньої освіти

розвиток образно-пластичної мови. Постійна робота на етюдах, дослідження освітлення, особливостей ландшафту, будови квітки, форми крони дерева і zarazом їхньої внутрішньої наповненості, знаходить відображення у лірично-філософському трактуванні художником природи в поєднанні з досконалим рисунком. У роботах «Дикі квіти» (2005), «Соняшники» (2005), «Паркан» (2004), «Мальви» (2005) ясно виражене замилювання Андрієм Яланським красою української природи, наділення її трепетним відображенням сталої гармонійності. Невибагливість образних мотивів лише підкреслює це, а колористичні вирішення говорять про тонке відчуття художником гри кольору та світла. Відтак переосмислення природного творення, шляхом спостереження та праці на етюдах, сформувало власну світоглядно-естетичну позицію Андрія Яланського, в якій зміст – не сконструйована надуманість, а вільне й чуттєве відображення навколишнього.

